

การส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร
อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร
**Extension of Palm Oil Production In Collaborative Farming,
Thasae District, Chumphon Province**

วาทัญญู สุขประวิทย์,
นาริรัตน์ สีระสาร และ บำเพ็ญ เขียวหวาน
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรมาธิราช
**Watanyoo Sukprawit,
Nareerut Seerasarn and Bumpen Keowan**
Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: sukprawit.w@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร 2) สภาพการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร 3) ความต้องการการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร 4) ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ที่เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ จำนวน 261 ราย โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 158 ราย เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลคือแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดลำดับ ผลการวิจัย พบว่า 1) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 59.15 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประสบการณ์ปลูกปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 27.50 ปี พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 25.50 ไร่ แรงงานที่ใช้ในการผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 2.20 คน ต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 7,738.29 บาท/ไร่ รายได้จากการผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 12,760.12 บาท/ไร่ 2) เกษตรกรทั้งหมดปลูกปาล์มน้ำมันพันธุ์เทเนอรา สภาพดินปลูกเป็นดินร่วน เตรียมการก่อนการปลูกโดยการกำหนดระยะปลูก 9x9 เมตร ใส่ปุ๋ย 3 ครั้ง/ปี ใช้น้ำฝนเป็นหลัก เก็บเกี่ยวด้วยวิธีการนับอายุและการจำหน่ายกับลานเท 3) เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่การสนับสนุนจากภาครัฐเพื่อยกระดับคุณภาพผลผลิต และ 4) เกษตรกรมีปัญหาด้านการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ด้านการจำหน่าย

คำสำคัญ : ปาล์มน้ำมัน; การเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่; การส่งเสริมการเกษตร

* วันที่รับบทความ : 3 มกราคม 2567; วันแก้ไขบทความ 18 มกราคม 2567; วันตอบรับบทความ : 22 มกราคม 2567

Received: January 3 2024; Revised: January 18 2024; Accepted: January 22 2024

Abstract

The objectives of this research were to study 1) social and economic conditions 2) palm oil production conditions 3) extension needs of palm oil production in collaboration and 4) problems of extension needs with palm oil production in collaboration with farmers. The population of this research was palm Oil farmers participating in collaboration in Thasae district, Chumphon province. The number of 261 members who registered with the Department of Agricultural Extension in 2022. The 158-sample size was based on the Taro Yamane formula with an error value of 0.05. Structured interviews were used for data collection. Statistics used were frequency, percentage, mean, minimum, maximum, standard deviation, and ranking. The results indicated that 1) most of the farmers were male, and the average age was 59.15 years. The average experience growing palm oil was 27.50 years. The average palm oil planting area was 25.50 rai. The average palm oil production worker was 2.20 people. The average palm oil production cost was 7,738.29 baht/rai. The average palm oil production income was 12,760.12 baht/rai. 2) All farmers grow Tenera palm oil. The soil condition for planting was loam, prepared before planting by setting a planting distance of 9×9 meters. Farmers apply fertilizer 3.00 times/year, palm oil cutting involves hiring a cutter. 3) Farmers were extension needs of palm oil production in collaborative farming in terms of support from the government to raise the quality of the product. And 4) Farmers had problems in the extension of palm oil production in collaborative farming in terms of sales.

Keywords: Palm oil production; Palm oil in collaborative farming; Agricultural extension

บทนำ

ปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่มีศักยภาพในการผลิตน้ำมันต่อพื้นที่สูงสุด เมื่อเปรียบเทียบกับพืชน้ำมัน ชนิดอื่นๆ เช่น ถั่วเหลือง เรปซีด ทานตะวัน ถั่วลิสง ฝ้าย มะพร้าว และมะกอก นอกจากนี้ ยังทนทานต่อผลกระทบจากภัยธรรมชาติมากกว่าพืชอายุสั้น ลงทุนปลูกเพียงครั้งเดียวก็สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้นาน พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันเป็นพื้นที่ประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คือ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และไทย ทั้งนี้ น้ำมันปาล์มยังมีส่วนแบ่งตลาดน้ำมันพืช และสัตว์ร้อยละ 48 ของตลาดน้ำมันโลก ซึ่งจากการที่มีความต้องการของตลาดจำนวนมาก เมื่อมีความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพิ่มขึ้น ทั้งเพื่อการบริโภคและการใช้เป็นพลังงานทดแทน โดยประเทศไทยมีปริมาณการส่งออกปาล์มน้ำมัน ในปี พ.ศ. 2564 จำนวน 789,495 ตัน และมีการนำเข้าปาล์มน้ำมัน 59,215 ตัน (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2564 : ออนไลน์) ประเทศที่นำเข้าน้ำมันปาล์มมากที่สุดในโลก ได้แก่ อินเดีย จีน ปากีสถาน เนเธอร์แลนด์ สเปน อิตาลี สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐเคนยา รัสเซีย อียิปต์ และประเทศที่เป็นผู้ส่งออกน้ำมันปาล์มรายใหญ่ของโลก ได้แก่ อินโดนีเซีย ร้อยละ 59.7 มาเลเซีย ร้อยละ 24.5 ไทย ร้อยละ 3.8 โคลอมเบีย ร้อยละ 2.1 ไนจีเรีย ร้อยละ 1.8 และประเทศอื่น ๆ ร้อยละ 8.1 (ชัยวัฒน์ สาวเจริญสุข, 2565 : ออนไลน์) โดยประเทศไทยส่งออกน้ำมันปาล์มมากที่สุดได้แก่ ประเทศอินเดีย ประเทศแถบอาเซียน สาธารณรัฐเคนยาประเทศจีน และประเทศปากีสถาน (ศูนย์สารสนเทศการเจรจาการค้า

ระหว่างประเทศ, 2564 : ออนไลน์) และในปัจจุบันการส่งออกเริ่มประสบปัญหาเนื่องจากในประเทศทางยุโรปเริ่มมีการรับซื้อน้ำมันปาล์มที่มีมาตรฐานมากขึ้นทำให้ประเทศไทยเริ่มประสบปัญหาการส่งออก (โครงการผลิตปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม, 2564 : 1) โดยในประเทศไทยมียุทธศาสตร์ชาติที่ใช้ในการขับเคลื่อนการผลิตทางการเกษตร คือ โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่โดยมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรรายย่อยรวมกลุ่มในรูปแบบแปลงใหญ่ เพื่อร่วมกันบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต มีเป้าหมายในการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพการตลาด และการบริหารจัดการ มุ่งเน้นพัฒนาระดับแปลงใหญ่ด้วยเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ การเชื่อมโยงตลาดในรูปแบบต่าง ๆ เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร และพัฒนาสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรสมัยใหม่ที่มีศักยภาพ เพื่อสร้างรายได้แก่เกษตรกรและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร รวมทั้งมีการสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายแปลงใหญ่ และเครือข่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกลไกหลักในการปรับเปลี่ยนภาคการเกษตรเข้าสู่การเกษตรสมัยใหม่ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2566 : ออนไลน์)

จังหวัดชุมพร เป็นแหล่งปลูกปาล์มน้ำมันที่สำคัญของภาคใต้ของประเทศไทย มีพื้นที่ปลูกปาล์มมากที่สุดเป็นอันดับ 3 รองจากจังหวัด สุราษฎร์ธานี และ กระบี่ ซึ่งปาล์มน้ำมันจัดเป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของจังหวัดชุมพร มีพื้นที่ปลูกรวมทั้งจังหวัด 665,129 ไร่ ที่สร้าง GDP ให้กับจังหวัดชุมพร โดยในอำเภอท่าแซะ เป็นอำเภอที่ปลูกปาล์มน้ำมันจำนวนมาก และเกษตรกรมีการรวมกลุ่มในรูปแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน โดยมีเป้าหมาย เพื่อเสริมความแข็งแกร่งและเพิ่มศักยภาพการแข่งขันให้กับแปลงใหญ่น้ำมันปาล์มอีกทั้งยังช่วยยกระดับประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรและสร้างความมั่นคงในการประกอบอาชีพให้แก่เกษตรกรใน อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร (สำนักงานเกษตรอำเภอท่าแซะ, 2566 : 5) แต่ปัจจุบันขาดการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกษตรกรประสบปัญหาในการบริหารจัดการไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการรวมกลุ่มแปลงใหญ่ใน การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มคุณภาพ การบริหารจัดการ และการตลาด

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่องความต้องการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร เพื่อเป็นแนวทางในการยกระดับการผลิตพืชปาล์มน้ำมันในรูปแบบแปลงใหญ่ให้สามารถ ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต ยกระดับคุณภาพผลผลิตสู่มาตรฐาน สอดคล้องความต้องการของตลาด เพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการ และสอดคล้องต่อความต้องการส่งเสริมของเกษตรกรเพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกรได้อย่างเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร
2. เพื่อศึกษาสภาพการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร
3. เพื่อศึกษาความต้องการการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร
4. เพื่อศึกษาปัญหา การส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรในการวิจัย คือ เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันที่ร่วมโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ ใน อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร จำนวนรวมทั้งหมด 261 ราย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยสูตรของ ทาโร ยามาเน่ กำหนดระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ซึ่งมีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 158 ราย

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์มีลักษณะคำถามทั้งแบบปลายปิด และปลายเปิดซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร ตอนที่ 2 สภาพการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร ตอนที่ 3 ความต้องการการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร และตอนที่ 4 ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดลำดับ โดยใช้ค่าคะแนนน้ำหนักเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึงน้อยที่สุด คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึงน้อย คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึงปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึงมาก คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึงมากที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 158 คน ระหว่างเดือน มกราคม 2566 ถึงเดือนเมษายน 2566 ด้วยวิธีการใช้แบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้ 1. ประสานและทำความเข้าใจกับผู้นำกลุ่มแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ผู้วิจัยประสานและทำความเข้าใจกับผู้นำกลุ่มแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันเกี่ยวกับแบบสัมภาษณ์ เพื่อช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งให้ผู้นำกลุ่มช่วยนัดหมายกลุ่มตัวอย่าง 2. ชี้แจงรายละเอียดการวิจัย ผู้วิจัยได้ชี้แจงรายละเอียดแก่เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของแต่ละกลุ่มใน

อำเภอท่าชะ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ความสำคัญของการวิจัย และเก็บข้อมูลการวิจัย 3. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์ทุกข้อ โดยการนำไปทดลองใช้กับเกษตรกรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำการคัดแยกแบบสัมภาษณ์ที่มีข้อมูลไม่สมบูรณ์ก่อนนำมาใช้ 4. นำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลแล้ว ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยโปรแกรมสำเร็จรูปต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิที่เป็นข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ทั้งหมดจำนวน 158 ชุด นำมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ โดยการนำแบบสัมภาษณ์ที่รวบรวมมาดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) หลังจากได้รับแบบสัมภาษณ์กลับมาแล้ว ดำเนินการตรวจสอบและความสมบูรณ์ของการตอบแบบสัมภาษณ์

2. การลงรหัส (Coding) นำแบบสัมภาษณ์ที่มีความสมบูรณ์ มาลงรหัสตามที่ได้กำหนดรหัสไว้ล่วงหน้า สำหรับคำถามปลายปิด (Closed-end Question) โดยแบ่งส่วนการวิเคราะห์ออกเป็นส่วนๆ และสำหรับคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) โดยการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน เพื่อนำมาประกอบการอภิปรายผล

3. การประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์ นำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ที่ลงรหัสแล้วมาบันทึกโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อคำนวณค่าทางสถิติ โดยวิเคราะห์จำนวน 4 ตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร อำเภอท่าชะ จังหวัดชุมพร ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในแต่ละประเด็น

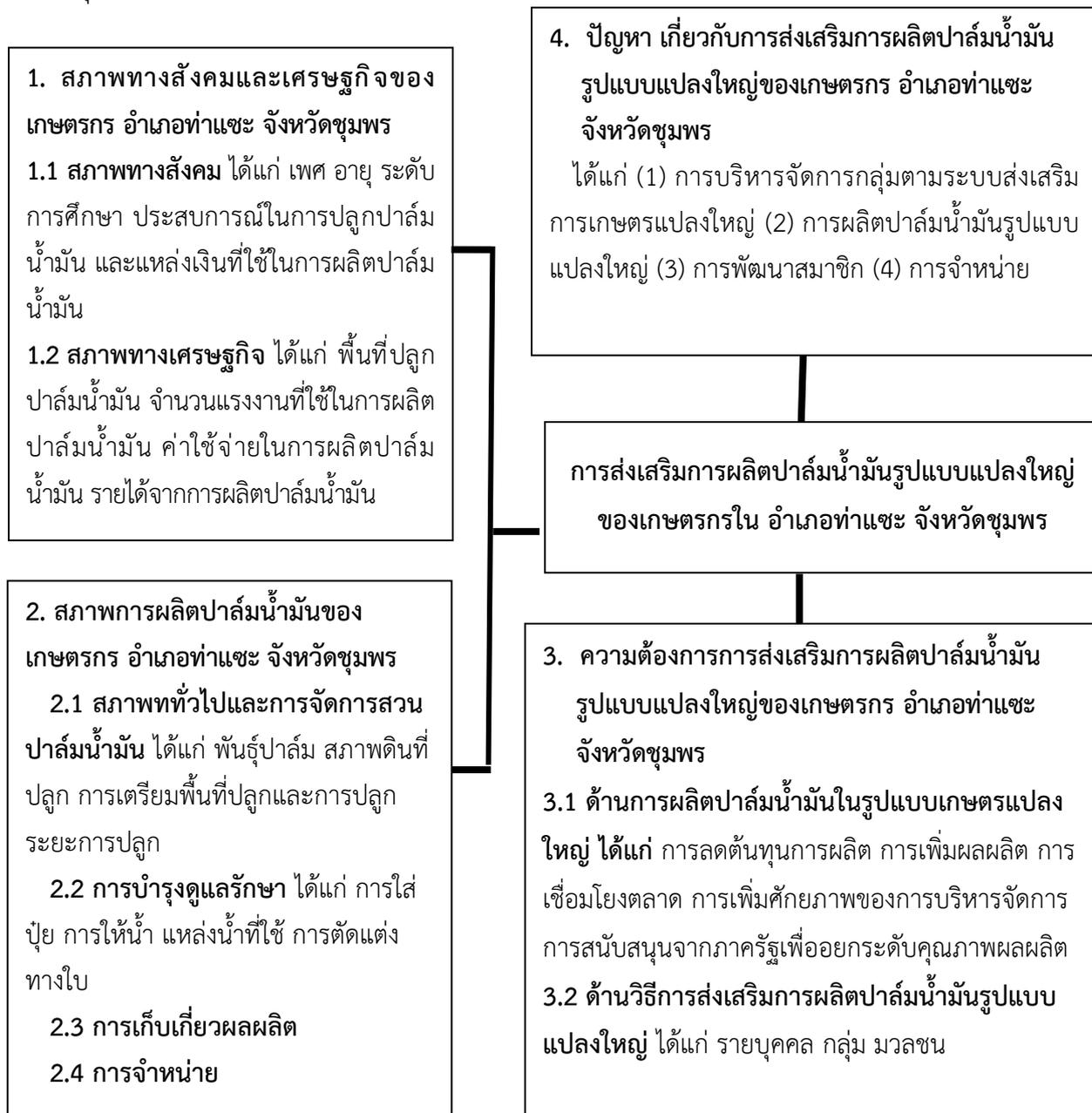
ตอนที่ 2 สภาพการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร อำเภอท่าชะ จังหวัดชุมพร ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ

ตอนที่ 3 ความต้องการการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร อำเภอท่าชะ จังหวัดชุมพร ใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดลำดับ

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร อำเภอท่าชะ จังหวัดชุมพร ใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดลำดับ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ความต้องการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพรดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1) สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรร้อยละ 74.10 เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 59.15 ปี เกษตรกร ร้อยละ 53.20 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประสบการณ์ปลูกปาล์ม น้ำมันเฉลี่ย 27.50 ปี พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 25.50 ไร่ แรงงานที่ใช้ในการผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 2.20 คน ต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 7,738.29 บาท/ไร่ รายได้จากการผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 12,760.12 บาท/ไร่ เกษตรกรทั้งหมดใช้แหล่งเงินทุนของตนเอง

2) สภาพการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พบว่าเกษตรกรทุกราย ปลูกปาล์มน้ำมัน พันธุ์เทเนอรา ระยะการปลูก พบว่า เกษตรกรร้อยละ 86.10 ปลูกปาล์มน้ำมันระยะ 9x9 เมตร การให้น้ำ พบว่า เกษตรกรทั้งหมด ไม่ได้ให้น้ำ โดยแหล่งน้ำที่ใช้มาจากน้ำฝน วิธีการเก็บเกี่ยวผลผลิตปาล์มน้ำมัน พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 89.20 เก็บเกี่ยวผลผลิตปาล์มโดยวิธีการจ้างคนตัด เกษตรกรร้อยละ 83.50 จำหน่ายผ่านลานที่รับซื้อ ผลผลิต รองลงมา ร้อยละ 30.40 จำหน่ายโดยตรงกับโรงงาน

3) เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ ในด้านวิธีการส่งเสริม การผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ ด้านสื่อบุคคลในระดับมาก ดังแสดงในตารางที่ 1 และเกษตรกรมีความ ต้องการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ เรื่องการสนับสนุนจากภาครัฐเพื่อยกระดับคุณภาพ ผลผลิต ในระดับมากที่สุด ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 1 สรุปภาพรวมระดับความต้องการด้านวิธีการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบ แปลงใหญ่ของ เกษตรกรใน อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร

n = 158

วิธีการส่งเสริม	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล	อันดับ
บุคคล	3.70	0.885	มาก	1
มวลชน	3.61	0.892	มาก	2
กลุ่ม	3.07	0.988	ปานกลาง	3
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด	3.46	0.922	มาก	

จากตาราง พบว่า ระดับความต้องการด้านวิธีการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบ แปลงใหญ่ ของเกษตรกรใน อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ค่าเฉลี่ย 3.46 และค่า S.D 0.922

(1) วิธีการส่งเสริมแบบบุคคล พบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 3.70 โดยเมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 4.60 แปลผลอยู่ในระดับ มากที่สุด จากประเด็นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของรัฐ รองลงมา ระดับความต้องการเฉลี่ย 3.88 แปลผลอยู่ในระดับ มาก ผู้นำเกษตรกร/ผู้นำท้องถิ่น และ ระดับความต้องการเฉลี่ย 2.63 แปลผลอยู่ในระดับปานกลาง จากเพื่อนบ้าน

(2) วิธีการส่งเสริมแบบมวลชน พบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 3.61 โดยเมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 4.11 แปลผลอยู่ในระดับมาก จากโทรทัศน์ รองลงมา ระดับความต้องการเฉลี่ย 3.97 แปลผลอยู่ในระดับมาก วิทยุกระจายเสียง และระดับความต้องการเฉลี่ย 2.75 แปลผลระดับปานกลางจากอินเทอร์เน็ต เช่น เว็บไซต์ เฟซบุ๊ก ยูทูบ

(3) วิธีการส่งเสริมแบบกลุ่ม พบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 3.07 โดยเมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 3.95 แปลผลอยู่ในระดับมาก จากฝึกอบรม รองลงมา ระดับความต้องการเฉลี่ย 2.68 แปลผลอยู่ในระดับปานกลาง จากการศึกษาดูงาน และระดับความต้องการเฉลี่ย 2.57 แปลผลอยู่ในระดับน้อย จากการประชุม

ตารางที่ 2 สรุปภาพรวมระดับความต้องการการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร ใน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดชุมพร
 n = 158

ประเด็นความต้องการ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล	อันดับ
การสนับสนุนจากภาครัฐเพื่อ ยกระดับคุณภาพผลผลิต	4.28	0.737	มากที่สุด	1
การเชื่อมโยงตลาด	4.14	0.615	มาก	2
การลดต้นทุนการผลิต	3.06	0.959	ปานกลาง	3
การเพิ่มผลผลิต	3.05	1.088	ปานกลาง	4
การเพิ่มศักยภาพของการ บริหารจัดการ	2.53	1.235	น้อย	5
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด	3.41	0.927	มาก	

จากตาราง พบว่า ระดับความต้องการการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร ใน อำเภอกำแพง จังหวัดชุมพร ค่าเฉลี่ย 3.41 และค่า S.D 0.927

(1) การสนับสนุนจากภาครัฐเพื่อยกระดับคุณภาพผลผลิต พบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 4.28 โดยเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 4.67 แปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ในประเด็นวัสดุและอุปกรณ์ในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์/สารชีวภัณฑ์ รองลงมา มีระดับความต้องการเฉลี่ย 4.32 แปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ในประเด็นการทำข้อตกลงซื้อขายผลผลิต (MOU) กับโรงงาน และระดับความต้องการเฉลี่ย 3.84 แปลผลอยู่ในระดับมากในประเด็นการถ่ายทอดความรู้/คำแนะนำจากเจ้าหน้าที่

(2) การเชื่อมโยงตลาด พบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 4.14 โดยเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 5.00 แปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ในประเด็นการประกันราคาสินค้า รองลงมา ระดับความต้องการเฉลี่ย 4.74 แปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ในประเด็นการเชื่อมโยงตลาดระหว่างกลุ่มแปลงใหญ่กับสถานที่รับซื้อ และระดับความต้องการเฉลี่ย 2.67 แปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ในประเด็นการทำข้อตกลงร่วมกันในการจำหน่ายผลผลิต

(3) การลดต้นทุนการผลิต พบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 3.06 โดยเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 4.64 แปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ในประเด็นการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี รองลงมา ระดับความต้องการเฉลี่ย 2.53 แปลผลอยู่ในระดับน้อย ในประเด็นของการใช้สารธรรมชาติทดแทนการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช และระดับความต้องการเฉลี่ย 2.01 แปลผลอยู่ในระดับน้อย ในประเด็นเรื่องการช่วยกันเก็บเกี่ยวผลผลิตภายในกลุ่มแทนการจ้างแรงงาน

(4) การเพิ่มผลผลิต พบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 3.05 โดยเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 4.14 แปลผลอยู่ในระดับมาก ในประเด็นการจัดทำแปลงสาธิต รองลงมา ระดับความต้องการเฉลี่ย 2.76 แปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ในประเด็นการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ และระดับความต้องการเฉลี่ย 2.26 แปลผลอยู่ในระดับน้อย ในประเด็นการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชน

(5) การเพิ่มศักยภาพของการบริหารจัดการ พบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 2.53 โดยเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เกษตรกรมีระดับความต้องการเฉลี่ย 2.80 แปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ในประเด็นการร่วมกันจัดซื้อปัจจัยการผลิต รองลงมา ระดับความต้องการเฉลี่ย 2.53 แปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ในประเด็นการร่วมกันวางแผนการผลิต และระดับความต้องการเฉลี่ย 2.25 แปลผลอยู่ในระดับน้อย ในประเด็นการร่วมกันบริหารจัดการตลาด

4) เกษตรกรมีปัญหาด้านการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ โดยเกษตรกรพบปัญหาด้านการจำหน่ายมากที่สุด รองลงมาคือการบริหารจัดการกลุ่มตามระบบส่งเสริมการเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่ การผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ และการพัฒนาสมาชิก ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 3 สรุปภาพรวมระดับปัญหาการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกรใน อำเภота่าแซะ จังหวัดชุมพร

ตารางที่ 3 สรุปภาพรวมระดับปัญหาการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกรใน อำเภота่าแซะ จังหวัดชุมพร

n = 158

ประเด็นปัญหา	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล	อันดับ
การจำหน่าย	3.92	0.874	มาก	1
การบริหารจัดการกลุ่มตามระบบส่งเสริมการเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่	3.57	1.020	มาก	2
การผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่	3.40	0.915	ปานกลาง	3
การพัฒนาสมาชิก	3.37	1.082	ปานกลาง	4
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด	3.57	0.973	มาก	

จากตาราง พบว่า ระดับปัญหาการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกรใน อำเภота่าแซะ จังหวัดชุมพร ค่าเฉลี่ย 3.57 และค่า S.D 0.973

(1) การจำหน่าย พบว่า เกษตรกรมีระดับปัญหาเฉลี่ย 3.92 โดยเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เกษตรกรมีระดับปัญหาเฉลี่ย 4.76 แปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ในประเด็นราคาผลผลิตตกต่ำไม่สามารถควบคุมราคาได้ รองลงมา ระดับปัญหาเฉลี่ย 4.37 แปลผลอยู่ในระดับมาก ในประเด็นขาดการเชื่อมโยงกับโรงงาน/ลานเท และระดับปัญหาเฉลี่ย 2.64 แปลผลอยู่ในระดับปานกลางในประเด็นขาดการร่วมกันวางแผนการจำหน่าย

(2) การบริหารจัดการกลุ่มตามระบบส่งเสริมการเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่ พบว่า เกษตรกรมีระดับปัญหาเฉลี่ย 3.57 โดยเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เกษตรกรมีระดับปัญหาเฉลี่ย 4.28 แปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ในประเด็นขาดการมีส่วนร่วมของสมาชิกรองลงมา ระดับปัญหาเฉลี่ย 3.63 แปลผลอยู่ในระดับมาก ในประเด็นขาดการปฏิบัติตามกฎระเบียบของกลุ่ม และระดับปัญหาเฉลี่ย 2.81 แปลผลอยู่ในระดับปานกลางในประเด็นขาดความรู้ในการบริหารกลุ่มของผู้นำ

(3) การผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ พบว่า เกษตรกรมีระดับปัญหาเฉลี่ย 3.40 โดยเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เกษตรกรมีระดับปัญหาเฉลี่ย 4.43 แปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ในประเด็นปุ๋ยเคมีมีราคาแพง รองลงมา ระดับปัญหาเฉลี่ย 3.66 แปลผลอยู่ในระดับมาก ในประเด็นไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตเองได้ และระดับปัญหาเฉลี่ย 2.11 แปลผลอยู่ในระดับน้อยในประเด็นขาดการพัฒนาผลผลิตปาล์มให้มีมาตรฐาน

(4) การพัฒนาสมาชิก พบว่า เกษตรกรมีระดับปัญหาเฉลี่ย 3.37 โดยเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า เกษตรกรมีระดับปัญหาเฉลี่ย 4.04 แปลผลอยู่ในระดับมาก ในประเด็นการได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่น้อย รองลงมา ระดับปัญหาเฉลี่ย 3.66 แปลผลอยู่ในระดับมาก ในประเด็นขาดการพัฒนาคณะกรรมการแปลงใหญ่ และระดับปัญหาเฉลี่ย 2.42 แปลผลอยู่ในระดับน้อยในประเด็นขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในกลุ่ม

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

สภาพทางสังคม เกษตรกรร้อยละ 74.10 เป็นเพศชาย สอดคล้องกับ นพพร ชูบทอง, สุวิสา พัฒนเกียรติ, พัฒนา สุขประเสริฐ และรุจิพัชร บุญจริง (2558 : 56) เนื่องจาก ในสังคมไทยมักจะให้เพศชายเป็นหัวหน้าเรือนหรือผู้นำครอบครัวเป็นหลัก เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 59.15 ปี สอดคล้องกับ ปุรวิชญ์ พิทยาภินันท์ และพลากร สัตย์ชื่อ (2563 : 5) เนื่องจากเกษตรกรสวนปาล์มส่วนใหญ่เริ่มเข้าสู่ช่วงสูงวัยและคนรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคการเกษตรน้อยลง ซึ่งแตกต่างจาก นพพร และคณะ (2558 : 56) พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันมีอายุเฉลี่ย 45 ปี โดยอาจมีการแตกต่างกันไปในบางพื้นที่ซึ่งมีเกษตรกรอายุในวัยกลางคนที่เหมาะแก่การทำงาน เกษตรกรร้อยละ 53.20 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แตกต่างจาก นพพร และคณะ (2558 : 56) พบว่า เกษตรกรร้อยละ 40.70 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา เนื่องจากโอกาสและบริบทในการเข้าถึงการศึกษาแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน ประสพการณ์ในการปลูกปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 27.50 ปี เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ในอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ได้รับการสนับสนุนต้นกล้าปาล์มน้ำมันจากหน่วยงานภาครัฐ ภายหลังจากการเกิดพายุไต้ฝุ่นเกย์ ในปี พ.ศ. 2532 จึงทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์ปลูกปาล์มน้ำมันที่ค่อนข้างมาก

สภาพทางเศรษฐกิจ พื้นที่ทำการเกษตร พบว่า เกษตรกรมีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดเฉลี่ย 27.80 ไร่ และมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 25.50 ไร่ ใกล้เคียงกับ นพพร และคณะ (2558 : 57) พบว่า เกษตรกรมีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 33.50 ไร่ มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 20.87 ไร่ เนื่องจากเกษตรกรที่ปลูกปาล์มน้ำมันไม่มีพื้นที่ในการขยายการปลูกปาล์มน้ำมันและมักจะเหลือพื้นที่ไว้บางส่วนอาจใช้เป็นพื้นที่ปลูกพืชผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยงจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยว ต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันในรอบปีที่ผ่านมา (ปี 2565) บาท/ไร่ พบว่า เกษตรกรมีต้นทุนในการปลูกปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 7,738.29 บาท/ไร่/ปี แตกต่างจาก ศรธรรม แก้วตาทิพย์ (2563 : 67) พบว่า เกษตรกรร้อยละ 58.26 ใช้ต้นทุนในการผลิตปาล์มน้ำมัน มากกว่า 15,000 บาท/ไร่/ปี เนื่องมาจากเกษตรกรแปลงทั่วไปมีวิธีการผลิตที่ปาล์มน้ำมันแตกต่างกันกับเกษตรกรแปลงใหญ่ที่มีเป้าหมายลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต รายได้จากการผลิตปาล์มน้ำมันในรอบปีที่ผ่านมา (ปี 2565) บาท/ไร่ พบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 12,760.12 บาท/ไร่ แตกต่างจาก ศรธรรม แก้วตาทิพย์ (2563 : 67) พบว่า เกษตรกรร้อยละ 71.30 มีรายได้จากปาล์มน้ำมันเฉลี่ย (บาทต่อไร่ต่อปี) มากกว่า 15,000 บาท เนื่องจากราคาปาล์มน้ำมันปรับเปลี่ยนไปตามกลไกของตลาดไม่สามารถควบคุมราคาได้

2. สภาพการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

พันธุ์ปาล์มน้ำมัน พบว่าเกษตรกรทุกราย ปลูกปาล์มน้ำมันพันธุ์เทเนอร่า ใกล้เคียงกับ โสเพ็ญ เสริมผล (2562 : 60) พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เลือกปลูกปาล์มน้ำมันพันธุ์ เทเนอร่า คิดเป็น ร้อยละ 60.00 เนื่องจากเป็นพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่มีกะลาบางประมาณ 0.5 ถึง 4 มิลลิเมตร มีปริมาณของ Mesocarp 60 ถึง 90 เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักผลผลิตต่อทะลายสูง ในปัจจุบันจึงนิยมปลูกเป็นการค้า (กรมวิชาการเกษตร ,2547 : ออนไลน์) ระยะการปลูก พบว่า เกษตรกรร้อยละ 86.10 ปลูกปาล์มน้ำมันระยะ 9x9 เมตร สอดคล้องกับ โสเพ็ญ เสริมผล (2562 : 61) พบว่า มีเกษตรกร ร้อยละ 95.00 ปลูกปาล์มน้ำมันระยะ 9x9 เนื่องจากเกษตรกรเห็นว่าเป็นระยะการปลูกปาล์มน้ำมันที่เหมาะสมและไม่หนาแน่น การให้น้ำ พบว่า เกษตรกรทั้งหมด ไม่ได้ให้น้ำ โดยแหล่งน้ำที่ใช้มาจากน้ำฝน สอดคล้องกับโสเพ็ญ เสริมผล (2562 : 63) พบว่า เกษตรกรไม่มีการติดตั้งระบบให้น้ำร้อยละ 91.40 เนื่องจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตปาล์มมักทำให้ระบบน้ำที่ติดตั้งไว้เสียหาย วิธีการเก็บเกี่ยวผลผลิตปาล์มน้ำมัน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 89.20 เก็บเกี่ยวผลผลิตปาล์มโดยวิธีการจ้างคนตัด อาจเนื่องมาจากงานวิจัยในครั้งนี้สภาพทางสังคม พบว่า เกษตรกร มีอายุเฉลี่ย 59.15 ปี ซึ่งมีอายุเยอะ ไม่สามารถเก็บเกี่ยวปาล์มน้ำมันได้ด้วยตนเอง เพราะการเก็บเกี่ยวปาล์มน้ำมันต้องใช้พละกำลังมากในการเกี่ยวทะลายปาล์ม ช่องทางการจำหน่ายปาล์มน้ำมัน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 83.50 จำหน่ายผ่านลานเทที่รับซื้อผลผลิต รองลงมา ร้อยละ 30.40 จำหน่ายโดยตรงกับโรงงาน เนื่องเกษตรกรมีข้อคิดเห็นในพื้นที่อำเภอท่าแซะ ราคาของลานเทกับโรงงานไม่แตกต่างกันและโรงงานบางแห่งเปิดลานเทย่อยในพื้นที่เพื่ออำนวยความสะดวกแก่เกษตรกร

3. ความต้องการการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกรใน อำเภอนาทม จังหวัดอุดรธานี

เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ ภาพรวมในระดับมาก (3.41) โดยมีความต้องการส่งเสริมในด้านการสนับสนุนจากภาครัฐเพื่อยกระดับคุณภาพผลผลิต ระดับมากที่สุด (4.28) รองลงมาเกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมในด้านการตลาด ระดับมาก (4.14) เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมในด้านการลดต้นทุนการผลิต ระดับปานกลาง (3.06) เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมในด้านการเพิ่มผลผลิต ระดับปานกลาง (3.05) เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมในด้านการเพิ่มศักยภาพของการบริหารจัดการ ระดับน้อย (2.53) เนื่องจากเกษตรกรยึดอาชีพการปลูกปาล์มน้ำมันเป็นหลัก ซึ่งการยกระดับคุณภาพผลผลิตเป็นช่องทางที่สามารถใช้ในการแข่งขันกับตลาดในปัจจุบันเพื่อใช้ต่อรองราคากับทางผู้รับซื้อ อีกทั้งยังเป็นการช่วยส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จึงควรส่งเสริมให้เกษตรกรมีการยกระดับคุณภาพผลผลิตให้มีมาตรฐานตรงกับความต้องการของตลาด อีกทั้งอาจส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาชีพให้เกษตรกร

4. ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร

เกษตรกรมีปัญหาด้านการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ภาพรวม ในระดับมาก (3.57) พบว่ามีปัญหาด้านการจำหน่ายอยู่ในระดับมาก (3.92) รองลงมาเกษตรกรมีปัญหาด้านการบริหารจัดการกลุ่มรูปแบบแปลงใหญ่ ในระดับมาก (3.57) ปัญหาด้านการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ ในระดับปานกลาง (3.40) และปัญหาด้านการพัฒนาสมาชิก ในระดับปานกลาง (3.37) ตามลำดับ เกษตรกรมีปัญหาด้านการจำหน่ายมากที่สุด เนื่องมาจากราคาผลผลิตที่เกษตรกรสามารถจำหน่ายได้ตกต่ำและไม่สามารถควบคุมราคาได้ ซึ่งสวนทางกับราคาของปุ๋ยเคมี สารเคมี และปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ที่มีราคาสูงขึ้น ดังนั้นรัฐควรมีมาตรการควบคุมราคาขั้นต่ำของผลผลิตปาล์มน้ำมัน เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร และเกษตรกรควรใช้ระบบส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ ในการร่วมกันซื้อปัจจัยการผลิตซึ่งเป็นการลดต้นทุนในการผลิตปาล์มน้ำมัน อีกทั้งปลูกพืชแซมเพื่อเป็นการเสริมรายได้ อีกทั้งในช่วงที่ราคาผลผลิตตกต่ำ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรเน้นส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรผ่านการส่งเสริมแบบแปลงใหญ่

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยครั้งนี้พบว่าเกษตรกรมีปัญหาด้านการจำหน่ายในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.92) เช่น ราคาผลผลิตตกต่ำไม่สามารถควบคุมราคาได้ ขาดการเชื่อมโยงกับโรงงาน/ลานเท ขาดการร่วมกันวางแผนการจำหน่ายตามลำดับ รองลงมาพบว่าเกษตรกรมีปัญหาด้านการบริหารจัดการกลุ่มตามระบบส่งเสริมการเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่ ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.57) เกษตรกรมีปัญหาด้านการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.40) และเกษตรกรมีปัญหาด้านการพัฒนาสมาชิกในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.37) โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

(1) งานวิจัยในครั้งนี้พบว่าเกษตรกรมีความต้องการวิธีการส่งเสริมแบบบุคคล ดังนั้นเจ้าหน้าที่ควรลงพื้นที่เยี่ยมเยียนเกษตรกรแปลงใหญ่ ให้ความรู้กับเกษตรกรแบบรายบุคคลให้มากขึ้น

(2) เจ้าหน้าที่ควรสร้างสื่อความรู้ที่หลากหลาย ซึ่งเกษตรกรสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และเข้าถึงได้ง่าย เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้พบว่าแต่เกษตรกรก็มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร และความรู้ด้านการเกษตรผ่านสื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต

2. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

(1) งานวิจัยนี้พบว่า ประเด็นปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำไม่สามารถควบคุมราคาได้ เป็นประเด็นปัญหาหนักที่สุดกับเกษตรกร โดยหน่วยงานควรมีการศึกษาสภาพตลาดปาล์มน้ำมันอย่างต่อเนื่องเพื่อรับมือกับสถานการณ์ในช่วงราคาตกต่ำ

(2) เนื่องจากการผลิตปาล์มน้ำมันต้องใช้ต้นทุนสูงซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อรายได้ของเกษตรกร หน่วยงานควรทำ MOU กับโรงงานหรือลานเท เพื่อสร้างสิทธิประโยชน์ให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการแปลงใหญ่ที่ผลิตปาล์มน้ำมันอย่างมีคุณภาพ

3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

(1) รัฐบาลควรมีนโยบายการยกระดับคุณภาพปาล์มน้ำมัน ให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศโดยผ่านกลุ่มแปลงใหญ่

(2) รัฐบาลควรสนับสนุนกลุ่มแปลงใหญ่ เพื่อยกระดับแปลงใหญ่สู่ธุรกิจขนาดย่อม

4. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรศึกษา ความต้องการส่งเสริมการตลาดปาล์มน้ำมันของเกษตรกรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน เป็นประเด็นที่ควรให้ความสำคัญ เพื่อให้เกษตรกรเตรียมพร้อมและรับมือกับสถานการณ์ของตลาดได้

(2) ควรศึกษา การส่งเสริมแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันสู่การเป็นผู้ประกอบการรายย่อย เนื่องจากพืช ปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่มีราคาผันผวนขึ้นลงตลอดเวลา และเกษตรกรไม่สามารถแปรรูปเป็นน้ำมันเองได้จึงต้อง พึ่งพาดตลาดภายนอก เช่น โรงงาน และลานเทเป็นหลัก จึงควรมีการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มเพื่อให้แข่งขันกับ ตลาดได้

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการเกษตร. (2547). เอกสารวิชาการปาล์มน้ำมัน. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2566. แหล่งที่มา: <http://lib.doa.go.th/multim/e-book/EB00028.pdf>
- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2566). แผนปฏิบัติการราชการประจำปี 2567 ของกรมส่งเสริมการเกษตร. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2566. แหล่งที่มา: <https://d29iw4c1csw3q.cloudfront.net/wp-content/uploads/2023/02/actionplandoae67-1.pdf>
- โครงการผลิตปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม. (2564). *คู่มือเกษตรกรรายย่อยของไทยในการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน*. องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน. กรุงเทพมหานคร.
- ชัยวัฒน์ สิวเจริญสุข. (2565). แนวโน้มธุรกิจ/อุตสาหกรรม ปี 2565-2567: อุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 14 พฤษภาคม 2566. แหล่งที่มา : <https://www.krungsri.com/th/research/industry/industry-outlook/agriculture/palm-oil/IO/Oil-palm-industry-2022-2024>
- นพพร ชุบทอง, สุวิสา พัฒนเกียรติ, พัฒนา สุขประเสริฐ และ รุจีพัชร บุญจริง. (2558). การยอมรับเทคโนโลยี การปลูกปาล์มน้ำมันของเกษตรกร อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์*. 10 (3), 53-63.
- ปรีวิษฐ์ พิทยาภินันท์ และพลากร สัตย์ซื่อ. (2563). ความต้องการความรู้ในการทำสวนปาล์มน้ำมันของ เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันรายย่อยในจังหวัดสตูล. *วารสารเทคโนโลยีสุรนารี*. 14 (2), 1-24.
- ศรธรรม แก้วตาทิพย์. (2563). *การศึกษาศักยภาพการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในตำบลสวนหลวง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยทักษิณ

- ศูนย์สารสนเทศการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2564). ระบบฐานข้อมูลและให้บริการข้อมูลการค้าเกษตรต่างประเทศไทย. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2566. แหล่งที่มา: http://impexp.oae.go.th/service/export.php?S_YEAR=2564&E_YEAR=2564&PRODUCT_GROUP=5255&wf_search=&WF_SEARCH=Y (5 พฤษภาคม 2566).
- สำนักงานเกษตรอำเภอท่าแซะ. (2566). *แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. 2566. เอกสารรายงาน*. สำนักงานเกษตรอำเภอท่าแซะ. ชุมพร.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2564). การศึกษาศักยภาพการผลิตและการตลาดปาล์มน้ำมันในพื้นที่โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่. *เอกสารงานวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร เลขที่ 118. ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา: <https://คิดค่า.com/งานวิจัย-ศศก-เรื่อง-การศ-2/>
- โสเพ็ญ เสริมผล. (2562). *แนวทางการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันตามหลักการจัดการสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกร อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช*. วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช